

אני והסביבה

מטרת הפעולה

החניכים יבינו כי למעשיהם יש השפעה על יחס החברה הכללית לתורה.

מבנה הפעולה

- א. מצמידים תוויות
- ב. להיות דתי
- ג. סיכום

מהלך הפעולה

א. מצמידים תוויות

החניכים יבינו שהפירוש של הסביבה למעשים שלהם משפיע על יחסה לתורה ולקהילה הדתית. אנשים נוטים להתנהג בקטגוריזציה, ולכן הם בוחנים את טיבה של התורה לפי הדרך ארץ של המקיימים אותה. מציגים בפני החניכים חמש דמויות עם פרטים מסוימים. החניכים יצטרכו להשלים את הפרטים החסרים (נספח 1).

שואלים את החניכים:

- איך הם ידעו את שאר הפרטים על אותם אנשים?
- לפי מה החלטנו?

מסבירים לחניכים שהעולם מתנהל בקטגוריזציה, כלומר, ביכולת מיון תופעות.

כשאני רואה מצב מסוים, אני שופט אותו ויכול להסיק מסקנות לגביו גם על דברים שלא ראיתי באמת. כך אנשים מתמודדים עם חוסר ידע ויודעים להתייחס אליו.

כך גם עם בני אדם - כשאני רואה התנהגות מסוימת של אדם ברחוב, אני יכול להסיק לגביו מי הוא, לאיזה זרם הוא משתייך, איפה הוא לומד, מאיזה בית הוא מגיע, וכו'.

פעמים רבות נטעה בשיפוט לגבי אותו אדם, ויש להיזהר מאוד בעניין הזה, אבל צריך להיות מודעים לכך שהתופעה הזאת קיימת.

← שואלים את החניכים:

א. איך צריך להיראות אדם דתי כדי שהסביבה תדע שהוא מקיים תורה ומצוות?
[נכון את החניכים להתמקד במראה חיצוני, בהתנהגות, בשפה, במקומות בילוי וכדומה.]

מה הבעייתיות בדתיים שלא מתנהגים בצורה כזו?

מה זה אומר לגבינו?

כמובן, התשובה היא שכדי שאדם ישקף את התורה בצורה אמיתית עליו להתנהג כפי שהיא דורשת ממנו: בכבוד, בדרך ארץ ובצניעות.

אם כלפי חוץ אדם יתנהג בצורה כזו - היחס כלפי התורה יהיה יחס של הערכה וכבוד. אם כלפי חוץ יתנהג אדם דתי בחוסר דרך ארץ - היחס כלפי התורה יהיה זלזול וחוסר כבוד.

קריאת קטע: "עם כיפה"

סוף סוף, בכל זאת, בחור עם כיפה?!

אז הורדתי את הכיפה, והנחתי בפינה,

והתחלתי לענות בחוצפה לשכנה.

ובאוטובוס בכלל לא קמתי לזקנה,

ובשמירה דפקתי כזאת שינה...

אז דתי אחד שראה אותי אמר בלי חיוך:

זה הכל, כמובן, שאלה של חינוך,

רואים שזה חילוני מלידה, בלי ערכים,

אפילו טיפה,

כך לא מתנהג בחור עם כיפה!

כשהייתי ילד קטן עם כיפה,

עניתי לשכנה אחת בחוצפה.

מיד היא אמרה: בושה וחרפה,

כך מתנהג ילד עם כיפה?!

כשהייתי נער ולא קמתי לזקנה,

אולי שקעתי בשינה.

מיד היא נעצה בכתפי את כפה,

לא מתבייש, בחור עם כיפה?!

כשהייתי בצבא ושברתי שמירה,

הקצין ריחם אך העיר הערה:

דווקא ממך איש לא ציפה,

ב. להיות דתי

להיות דתי זה תפקיד. יש לי יכולת לקרב לתורה אנשים רחוקים, באופן שאגרום להם לרצות להיות כמוני, כלומר, להעריך אותי.

מבקשים מכל חניך לחשוב על דמות שהם היו רוצים להיות כמוה כשהיו גדולים או על דמות שהם מאוד מעריכים.

החניכים יסבירו מדוע בחרו דווקא בדמות הזאת.

← מסבירים לחניכים שאנחנו רוצים להיות כמו אנשים שאנחנו מעריכים מאוד. לכן, אדם טוב, בעל מידות טובות, שמתנהג בכבוד ובדרך ארץ - מוערך יותר ורוצים להיות בחברתו.

וכמו בפרטים, כך גם בקבוצות. ככל שהציבור הדתי ינהג בכבוד ובדרך ארץ ויקרין זאת החוצה - הציבור הכללי יכבד זאת ויראה את האיכות המיוחדת שבנו.

כמובן, כבוד מהסוג הזה יחבר ויקרב את הציבור הכללי לתורה, יגרום להם לרצות להיות קשורים אליה או לפחות להעריך ולכבד אותה.

ג. סיכום

לימוד

"הלל אומר: הווי מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרב לתורה".

נשאל את החניכים:

- מה הקשר בין "אוהב שלום" לבין "מקרב לתורה"?
- כדי לקרב לתורה היינו חושבים שצריך להרבות בשיעורי תורה, להסביר מדוע צריך לקיים את התורה, וכו'?

התשובה היא שאהרן לא התנהג בדרך ארץ במטרה לקרב את העם לתורה, אלא הוא התנהג בדרך ארץ אמיתית, כי כך הוא היה, ובאופן אוטומטי, אותם אנשים שהתנהג אליהם בצורה כזו התקרבו אליו, וכך גם התקרבו לתורה שהייתה חלק כל כך משמעותי ממנו!

תעודת זהות

שם מלא: מרים יפת

שם הורה: רחל

מקצוע: גננת

מקום אהוב: פארקים

תחביבים: ערב שירה בציבור, טיולים בטבע.

שפות: עברית

תעודת זהות

שם מלא: אביעזר אברמוביץ'

שם הורה: יעקב

מקצוע: מלמד בתלמוד תורה

מקום אהוב: בית המדרש

תחביבים: לטייל בארץ הקודש, ללמוד תורה

שפות: עברית, יידיש

תעודת זהות

שם מלא: מרקו אברג'יל

שם הורה: רחמים

מקצוע: מכונאי רכב

מקום אהוב: פאב, קולנוע

תחביבים: ערב כיף עם החברה

שפות: עברית

תעודת זהות

שם מלא: שרון הראל

שם הורה: מיכה

מקצוע: מעצבת פנים ומאפרת

מקום אהוב: קניון, תיאטרון, בית קפה

תחביבים: לרקוד, לצייר

שפות: עברית, אנגלית